

Monimuotoiset lähivirkistysalueet tekevät Kirkkonummesta vetovoimaisen luontokunnan

Ympäristöyhdistys haluaa muistuttaa, että kaikki kunnan metsät ovat virkistysmetsiä. Kunnan metsästrategian mukaan, kun metsä on luokiteltu virkistys- ja ulkoilumetsiksi pitäisi puutavaran saamisen olla alisteista virkistyskäytölle, luontoelämyksille ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle. Nykytiedolla tärkeiden metsänkäyttömuotojen listaan pitäisi vielä lisätä hiilen varastointi ja sidonta jo HINKU-kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä ei kuitenkaan juuri näy esitetystä metsäsuunnitelman luonnoksessa, vaan se on laadittu hyvin talousmetsä- ja hoitopainotteisesti.

Saadessaan olla rauhassa metsä kehittyy luonnon monimuotoisuudelle arvokkaammaksi ja sitoo enemmän hiiltä. Virkistyskäytössä suosituimpia ovat käsittelemättömät alueet, kuten Meiko ja Nuukio. Kirkkonummella on vielä mahdollisuus säilyttää ”pikku meikoja” asukkaiden lähivirkistysalueina ja samalla profiloitua vetovoimakseksi luontokunnaksi, jossa kaikkien asukkaiden ulottuvilla oleva monimuotoinen luonto tuo hyvinvointia arkeen.

Kirkkonummen kunnalla on noin 1300 hehtaaria luokitukseltaan talous-, ulkoilu- ja virkistysmetsiä, joissa kuviota on yli 1500. Keväällä esillä olleessa suunnitelmassa ehdotettiin toimenpiteitä noin puolelle alasta ja kuvioista. Konsultin saama korvaus suunnitelman tekemisestä oli 5000 euroa eli karkeasti arvioiden konsulttityötä on tehty 100 - 200 tuntia. Käytössä on ollut siis keskimäärin korkeintaan 10 minuuttia hehtaariin eli 15 kuvioon. Työ on tehty pääosin noin 10 vuotta vanhojen kuviotietojen pohjalta. Suunnitelma, jossa konsultti olisi tutustunut alueisiin paikan päällä, perehtynyt alueista tehtyihin luontoselvityksiin ja metsien merkitykseen alueen asukkaille olisi edellyttänyt moninkertaisen tuntimäärän ja konsulttipalkkion.

Hakkuissa menetetään vaikeasti rahassa laskettavia virkistys-, luonto- ja hiilensidonta-arvoja. Kunnan taloudessa puun myyntitulo on marginaalista, viime vuosina keskimäärin 20 000 € vuodessa. Tässä summassa ei ole edes huomioitu minkäänlaista arvoa virkamiesten saati luottamushenkilöiden tai sidosryhmien ajankäytölle metsäsuunnitelmien ja luontoselvitysten parissa.

Toivomme, että lautakunta päättää jättää kunnan omistamat metsät kehittymään virkistyskäyttäjien ihailtavaksi, luonnon monimuotoisuuden keitaiksi ja hiilivarastoiksi. Eikä keskustelua jokaisen metsän kohtalosta siirretä käytäväksi toimenpideohjelmien yhteydessä, siinä häviävät kaikki. Nyt on aika jäädättää kaikki hakkuut ja hoitotoimenpiteet kunnan metsissä seuraavaksi 30 vuodeksi. Tämä ei tietenkään koske perusteltuja poikkeuksia, kuten turvallisuuhakkuita leikkipaikkojen, ulkoilureittien tai sähkölinjojen reunoilla. Mikään laki ei vaadi käsittelemään metsiä. Ainoastaan rakennetulla alueella turvallisuutta uhkaavat puut ovat poikkeus. Myöskään kunnan metsästrategia ei vaadi minkäänlaisiahakkuita toteutettaviksi, se ainoastaan rajaa korkeimmaksi vuosittaiseksi hakkuumääräksi 2500 m³.

Esitämme lausunnossamme (www.sll.fi/kirkkonummi) vähimmäiskeinoja suunnitelman parantamiseksi kuviokohtaisesti. Toivomme ilmasto- ja luontovastuullisuuden näkyvän vähintään siten, että muutosesityksemme yksilöityjen kuvioiden ja alueiden osalta huomioidaan sekä toteutetaan tarvittaviksi katsomamme vähimmäistoimenpiteet metsäsuunnitelman valmisteluprosessissa. Nettisivuiltamme löytyy myös muutaman erityisen arvokkaan metsäalueen esittely sekä miltä hakkuut virkistysmetsässä näytävät.

Odotamme, että kaikki metsäsuunnitelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet käsitellään normaalin kuntademokratian mukaisesti yksityiskohtaisesti perustellen, mikäli niissä esitettyjä muutoksia ei aiota toteuttaa.

On hyvä, että toimenpideohjelman käsittelyyn on tulossa vuorovaikutteisuutta. Pitää kiinnittää huomiota myös aineistojen yleistajuisuuteen ja ymmärrettävyyteen, lisätä vähintään lukuohjeet ja sanasto sekä karttoihin indeksikartta.

Huomioita luonnonhoito- ja talousmetsäsuunnitelmaan vuosille 2019-2029

(yhdyskuntatekniikan ltk 22.08.2019 175/10.03.01.06/2019)

Esitys on muuttunut virkistyskäytön ja luontoarvot huomioivampaan suuntaan keväällä lausunnoilla olleesta luonnoksesta. Tässä ovat ilmeisesti vaikuttaneet suunnitelmasta annetut 27 muistutusta ja 2 lausuntoa, joissa monessa vaaditaan kaikkien tai tietyn kohteen jättämistä rauhaan, eikä juuri yhdessäkään tueta hakkuita kunnan metsissä. Joitakin alueita on poistettu kokonaan käsittelyiden piiristä ja arvokkaita kuvioita on siirretty hakkuiden ulkopuolelle. Tarkemmin katsoen nämä muutokset ovat vasta osa tarpeellisista, esityksen pääongelmat edelleen samoja. Liikaa luonto-, maisema- ja virkistysarvoille haitallisia hakkuita ja muita toimenpiteitä. Toimenpiteistä monet tähtäävät hakkuukelpoisen puuston kasvuun ja ovat ristiriidassa virkistys- ja luontoarvojen sekä hiilensidonnan maksimoinnin kanssa. Monet lähes haitattomatkin hoitotoimenpiteet ovat virkistyskäytön näkökulmasta tarpeettomia ja turha kuluerä.

Päätöksen esittelytekstissä väitetään, että ”*Uusin tieto niin metsänhoidon menetelmien, kuin luontoarvojenkin osalta on pyritty huomioimaan. Suunnittelijalle toimitettu luontotieto on pyritty kattavasti kirjaamaan suunnitelmaan ja huomioitu saatua asukaspalautta.*” Valitettavasti tässä liioitellaan vahvasti, luontojärjestöjen prosessin aikana välittämää merkittävää luontotietoaineistoa ei ole juurikaan huomioitu kuviokohtaisissa lisätiedoissa eikä toimenpiteissä. Lukuisten luontoarvoja koskevien huomioittajättämisten lisäksi sekä ympäristöyhdistyksen että kunnan ympäristönsuojeluyksikön esittämä tarve hiilitaselaskelmasta on sivuutettu vaikenemalla siitä täysin. On mahdollista, että sama koskee osaa asukaspalautteesta, siltä osin emme ole ehtineet perehtyä asiaan.

Esittelyteksissä eikä aineistoissa ole perusteltu lainkaan miksi suurin toimitettu luontotietoaineisto, kuviokohtaiset huomiot 50 sivua tietoa, ei sisälly suunnitelmassa huomioituihin luontotietoihin. Sen ovat tehneet pääosin Keijo Savola ja Olli Manninen, jotka ammattilaisina tekevät luontoselvityksiä mm. pääkaupunkiseudun kunnille. Ympäristönsuojeluyksikön lausunnossakin todetaan: ”*Esitetyissä näkökannoissa ei ole pääsääntöisesti käytetty ympäristöjärjestöjen ja luontoharrastajien selvityksiä, koska järjestöt ja luontoharrastajat toimittavat omat palautteensa selvitystietoineen. Ympäristöjärjestöt ja luontoharrastajat ovat kevään aikana selvittäneet varsin tarkasti suunnitelmaluonnoksen alueiden luontoa ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksia luontoarvoihin, mikä osaltaan antaa hyvän perustan suunnitelmaluonnoksen jatkotyöstämiselle.*”

Tiedostossa Huomioitu palaute: ”*...yhdistysten luontoarvoja koskevia palautteita on käyty läpi saman aluejaon mukaan ne huomioiden. Kuviokohtaisia muutoksia on kirjattu vain pieneltä osin tähän dokumenttiin. Dokumentin lopussa on tietoa asukaspalautteen vaikutuksista.*” Mistään dokunmetista ei selviä miksei kaikki luontotieto ja asukaspalaute ole vaikuttanut suunnitelmaan. Ehkä räikeimpänä esimerkkinä METSO-arvotettujen¹ kohteiden huomioimattomuus. Jopa METSO I-luokan metsiin esitetään hakkuita. Lähestymme tätä kahden esimerkkialueen kautta, mutta samat

¹METSO-ohjelmalla valtio suojelee metsiä, jotka ovat luonnonarvoiltaan monipuolisia ja eliölajien elinympäristöinä erityisen arvokkaita. Valintaperusteet ovat apuväline ohjelmaan sopivien kohteiden löytämiseksi. METSOA varten tehty luokitus, METSO I, II, III -luokat, palvelee myös kuntien metsän luonnonsuojelullisen arvon tunnistamista.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) tavoitteena on osaltaan pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys vuoteen 2025 mennessä.

<https://www.metsopolku.fi/fi-fi/METSOohjelma>

ongelmat esiintyvät muillakin alueilla. Esimerkkialueet Perälänjärven pohjoispuoli ja Brunnberg-Getbergetin arvometsät esitellään sivuillamme kuvien kanssa ja METSO I-arvotettujen kuvioiden tiedot helposti vertailtavasti. Kuntametsissä pitäisi toimenpiteiden ulkopuolelle ilman muuta jättää muutkin METSO-luokitellut metsät sekä muut luonto- ja virkistysarvoja omaavat metsät.

Parannuksista huolimatta seuraavat vähimmäistoimenpiteet ovat tekemättä useiden kuvioiden osalta. Ne on tarpeen tehdä ennen luonnonhoito- ja talousmetsäsuunnitelmaan vuosille 2019-2029 hyväksymistä

- Suunnitelman selvästi puutteellinen luontotietopohja on saatettava kuntoon, mikä vaatii lisäselvityksiä (myös maastoselvitykset) sekä esitettyjen toimenpiteiden ristiintaulukointia sekä virallisen luontotiedon että järjestöjen ja luontoharrastajien luontotietojen kanssa. [Kirjauksista kuviotietoihin selviää, että tämä on toteutettu vain osittain.](#)
- Hakkuut ja perustelemattomat muut hoitoesitykset tulee poistaa vähintäänkin luonto-, virkistys- ja maisema-arvoiltaan merkittävistä metsistä. [Näitä on jäljellä vielä runsaasti.](#)
- Lopullisessa suunnitelmassa esitettävillä toimenpiteillä on kirjattava kattavasti paremmat perustelut ja kunnollinen toteuttamisen ohjeistus. [Perusteluja toimenpiteille ei edelleenkään ole kirjattu.](#)
- Kuviokohtaiset perustelut, silloin kun esille tuotuja luontoarvoja ei huomioida suunnitelmassa. [Perusteluja luonto- ja virkistysarvojen huomioimattomuudelle ei edelleenkään ole kirjattu.](#)
- Hiilitaselaskelmat vaihtoehtoina, metsän luontainen kehitys ja metsän kehittäminen esitetyllä toimenpiteellä. [Tämä on ohitettu suunnitelmaluonnoksessa ilman mainintaakaan.](#)

Viittaukset

- Hakkuun jälkiä <https://www.sll.fi/kirkkonummi/2019/08/15/hakkuut-vievat/>
- KYY:n kuviokohtaiset luontotiedot, lausunnon liite 1 <https://www.sll.fi/app/uploads/sites/66/2019/05/Liite-1.-Kuviokohtaiset-huomiot-14.5.2019.pdf>
- Perälänjärven pohjoispuoli <https://www.sll.fi/kirkkonummi/2019/08/17/peralanjarven-pohjoispuoli-tallbacka/>
- Brunnberg-Getbergetin arvometsät <http://www.sll.fi/kirkkonummi/2019/08/13/getberget/> (nettisivu tulossa 20.8. aikana).

Lisätietoja

- www.sll.fi/kirkkonummi
- Laura Räsänen, 050 4389795, laura.rasanen@kotikone.fi
- Keijo Savola 045 652 1974 keijo.savola@gmail.com, luontotiedot, etenkin kuviokohtaiset

Kirkkonummella 19.8.2019

Kirkkonummen ympäristöyhdisys ry

Laura Räsänen, pj

Riitta Hukkanen, siht